

v nádorech a růst některých patogenů (bakterií, virů, prvoků i hub) (shrnutí 1, 3, 4, 5 a jiní). Kurkumin má potenciál mírnit poškození způsobené některými přírodními a environmentálními toxiny (např. aflatoxin B1, kadmium, arsen, olovo) (6). Za nejpodstatnější jsou celkově považovány antioxidační a protizánětlivé vlastnosti kurkuminu (4).

Z výše uvedených vlastností kurkuminu je patrný jeho pleiotropní efekt, tedy že z jeho účinků mohou profitovat lidé v rámci prevence, podpory zdraví v mnoha oblastech a zvládání různých nepříznivých zdravotních stavů. Kurkumin lze užívat *per os* např. v případě trávicích potíží (dyspepsií aj.), dále při jaterních a žlučkových problémech, v případě respiračních, kardiovaskulárních, endokrinologických, kožních, onkologických či metabolických obtíží (hyperlipidemie, hyperglykemie, diabetes mellitus...) (shrnutí 4, 7). Na kurkumin lze pomyslet i v případě úzkostí a depresí, které jsou spojené se zánětlivými procesy v nervovém systému (8).

Literatura uvádí (5), že zájem o rostlinné produkty vede ke zvýšené spotřebě kurkuminu i v těhotenství. Recentní vědecké zdroje přinášejí zajímavé nové poznatky o působení kurkuminu v tomto období (9). Ghaneifar a kol. (9) poukazují na experimenty provedené v prostředí *in vitro* i *in vivo*, které ukázaly schopnost kurkuminu předcházet či zmírňovat některé potíže spojené s graviditou. Autoři přehledového článku se zaměřují na schopnost kurkuminu zlepšit stavy preeklampsie. Testy na zvířecích modelech ukázaly, že antioxidační a protizánětlivé působení kurkuminu snižuje placentární zánět a oxidativní stres v těle matky. Právě excesivní zánět a oxidativní stres patří ke spouštěčům tohoto závažného stavu, který postihuje cca 3–5 % těhotných žen. Ukázalo se, že kurkumin je schopen snížit zánět skrze ovlivnění aktivity transkripčního faktoru NF-κB (klíčový regulátor zánětu). Právě inhibice jeho aktivity je považována za možné efektivní terapeu-

tické řešení preeklampsie (10). Schopnost kurkuminu suprimovat zánět a oxidační stres může přinášet benefity při zvládání dalších nepříznivých stavů v těhotenství, jedná se např. o gestační diabetes, intrauterinní růstovou retardaci a předčasný porod (9). Stejně závěry publikoval v roce 2021 i Tosetta a kol. (11). Suplementace kurkuminem tak může být nadějným řešením, schopným ovlivnit nežádoucí stavy v těhotenství.

Nicméně získaná data mají zatím omezenou vypovídací schopnost – byla získána v rámci *in vitro* experimentů nebo pokusů na zvířatech. K vyslovení relevantních závěrů pro člověka jsou rozhodně zapotřebí další studie účinnosti a bezpečnosti. Jako vhodné řešení se tedy jeví odkázat těhotné ženy na občasnou a střídou konzumaci koření kurkumy v rámci běžného stravovacího režimu a nadále považovat těhotenství za kontraindikaci pro užívání kurkuminu v nutraceutických dávkách (7).

Dále se objevuje stále více článků, které diskutují potenciál kurkuminu při prevenci a zvládání symptomů onemocnění covid-19 (12; 13, 14, 15, 16, 17 a jiní). Aktuální situace ve světě vynesla do popředí koncepci posílení individuální imunity, v čemž mohou nutraceutika hrát podstatnou roli. Protizánětlivé, antivirové, bronchodilatační, antinociceptivní, antipyretické a další účinky kurkuminu by mohly být účinné při zvládání příznaků této infekce včetně kašle a únavy (12). V případě kurkuminu je, v porovnání s ostatními protizánětlivými rostlinnými látkami, výhodné, že disponuje i širokým spektrem dalších výhodných vlastností (viz výše). Uvedené předpoklady o pozitivním působení v případě covidu-19 jsou založeny na datech ze studií, které benefity kurkuminu v prevenci a zvládání mnoha patofyziologických stavů vč. respiračních dokládají.

Potenciál kurkuminu v prevenci a léčbě covidu-19 zřejmě spočívá i v tom, že má schopnost bránit vstupu viru do buněk a jeho replikaci